

P Á L Y A M Ű

Az Országos Bírósági Hivatal Elnöke által
a Bírósági Közlöny 2019. évi 11-12. számában kiírt

Szegedi Ítéltábla Munkaügyi Kollégium
kollégiumvezetői álláshely betöltésére
benyújtott pályázathoz.

Készítette:

Dr. Komáromi Zoltán Attila

Tartalomjegyzék

I. Bevezetés

II. Jogszabályi környezet

III. Vezetési elvek

IV. Szakmai célkitűzések

1. A jogegységesítés érdekében kifejtett tevékenység
2. A magas színvonalú ítélkezés
3. A képzési rendszer fejlesztése
4. Az ítélkezés hatékonysága, időszerűség
5. Belső és külső kommunikáció, együttműködés

V. Az ítélőtábla munkaügyi kollégiumának működésével kapcsolatos tervek, célkitűzések

P Á L Y A M Ű

I. Bevezetés

Csongrád Megyében a Szegedi Törvényszék 2.Pf.-Mf. tanácsa volt kizárólagosan jogosult a Szegedi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság által hozott munkaügyi határozatok másodfokú felülbírálatára, mely tanácsban 2009. február 1. óta látom el a tanácselnöki feladatokat.

A bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 2013. január 1. napjával hozta létre a törvényszéki kollégiumok tevékenységétől független, de azok mellett működő közigazgatási és munkaügyi regionális kollégiumokat. A regionális kollégium munkájában, annak ügyrendje megalkotása óta, a kezdetektől tevékenyen részt vettem, rendszeresen kifejtettem szakmai véleményemet, elképzeléseimet. A törvényszéki ítélkezés másodfokú tapasztalatairól szóló évi rendszeres szakmai beszámolón túl több előadást tartottam, pódiumvitan vettem részt. Az eddigi bírói és bíróságon kívüli tevékenységem során legfontosabb feladatommak tekintettem az elmélyült, megalapozott szakmai tudás megszerzését és annak - lehetőségeim szerinti - továbbadását.

A 2019. évi CLXXVII. törvény (a továbbiakban: Módtv.) ismét előtérbe állította azt a kérdést, hogy szükség van-e különbíróságokra, továbbá, hogy a bírósági joggyakorlat egységének biztosításához milyen konkrét eszközöket kell biztosítani. Erre a jogalkotó a Bszi., Bjt., továbbá az eljárási törvényeket módosító rendelkezéseivel az eddigiektől eltérő választ adott. Külön kihívásnak tekintem a bírói szervezeten belül a kizárólagos fellebbviteli hatáskörrel felruházott ítélőtáblákhoz telepített munkaügyi kollégium vezetését, a megalakításával járó feladatokat, továbbá a működése során a jogegység biztosításában betöltendő szerep kialakítását.

II. Jogsabályi környezet

Magyarország Alaptörvénye a bírósági szervezet alkotmányos alapjait rögzítve deklarálja:

- A bírói függetlenség elvét (26. cikk),
- Az igazságszolgáltatás bírói monopóliumának, az igazságszolgáltatás egységének elvét (25. cikk),
- A társasbíráskodás és néprészvétel elvét (27. cikk),

továbbá az alkotmányos alapjogok között rögzíti :

- a fair eljárás elvét (XXIV. cikk, XXVIII. cikk (1) bekezdés),
- a jogorvoslathoz való jogot (XXVIII. cikk (6), (7) bekezdés).

Az alkotmányos alapelveket normatív tartalommal kitöltő sarkalatos törvények, így a bírák jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CLXII. törvény (Bjt.) az ítélkező bíró és a bíró személyes függetlensége garanciáit, míg a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (Bszi.) a bírósági szervezet függetlenségének garanciáit, az alapelvek érvényesítésének tételes szabályait jeleníti meg.

A pályamű elkészítésekor figyelembe vett jogi normák közül az alábbi – részletesen ismertetett – tételes jogi rendelkezéseket tekintem kiemelten fontosnak:

A Bszi. 118. § (1) bekezdés c) pontja a kollégiumvezetőt bírósági vezetőként nevezi meg általános feladataként a bírósági szervezeti egység (ez esetben a kollégium) vezetését írva elő /Bszi. 118. § (2) bekezdés/.

A kollégiumvezető generális hatásköre a kollégium munkájának szervezése /Bszi.124. § (1) bekezdés a) pont/.

A kollégiumvezető felel a bírósági szervezeti egységi jogszabályoknak, az OBH Elnöke által kiadott szabályzatoknak és határozatoknak megfelelő hatékony működéséért /Bszi. 118. § (3) bekezdése/.

A kollégiumvezető felelőssége körében évente beszámol a kollégiumnak a pályaművében szereplő, adott időszakra vonatkozó tervek megvalósulásáról, valamint a megelőző naptári évben kitűzött célok és intézkedések végrehajtásáról és eredményéről / Bszi.124. § (1) bekezdés b) pont/, és ellátja jogszabály, OBH elnöki szabályzat, határozat, továbbá a bíróság szervezeti és működési szabályzata szerint hatáskörébe utalt igazgatási feladatokat.

A Bjt. V. fejezete a bíró munkájának értékelése körében – különösen a bíró vizsgálatával kapcsolatosan - szintén tartalmaz a kollégiumvezető számára előírt kötelezettségeket.

Az Országos Bírósági Hivatal Elnökének 6/2015. (XI.30.) OBH utasítása a bíróságok igazgatásáról rendelkező szabályzatról (a továbbiakban: igazgatási szabályzat) 5. § (2) bekezdés c) pontja a kollégiumvezetőt igazgatási intézkedésre jogosult személyként nevezi meg, definiálva annak fogalmát. Az igazgatási tevékenység gyakorlásának eszközeit a szabályzat 6. § (3) bekezdése utaló szabálya alapján a 37. § (1) bekezdése részletezi.

A kollégiumvezető feladatai a szabályzat 28. § (1) és (2) bekezdésében tételesen felsorolásra kerülnek.

A Szegedi Ítéltábla Szervezeti és Működési Szabályzatának 23., 24. §-ai a kollégiumokra, míg 47. §-a a kollégiumvezetőre vonatkozóan tartalmaz az igazgatási szabályzattal egyező, azt részben kiegészítő hatásköröket, melyeket a pályázat elkészítésénél szintén figyelembe vettem.

A Bszi. 76. § (1) bekezdés a) pontja alapján az OBH Elnöke által kialakított stratégiai célok - a Bszi. általános indokolásában megfogalmazott - azon, a bírósági szervezettel szemben megfogalmazott alkotmányos követelményen alapulnak, mely szerint: „...a bíróságok a döntéseiket egységes jogalkalmazási gyakorlatot folytatva, ésszerű időn belül hozzák meg, függetlenül attól az ország mely pontján folyik az eljárás”.

A hat pontba sorolt stratégiai célkitűzések közül kiemelendő az ítéltábla kollégiumát érintően, hogy:

1. a bíróságok alkotmányos kötelezettségeiket teljesítsék – független bírók magas színvonalon, időszerűen ítélkezzenek;
2. az emberi erőforrások optimális elosztása, hasznosítása;
3. a képzési rendszer fejlesztése, együttműködés a többi hivatásrenddel.

Ez az a három amelyek álláspontom szerint egy újonnan létrehozandó szakmai, egyúttal konzultatív-tanácsadó, testület (az ítélőtábla munkaügyi kollégiuma) megalakításakor és működtetésekor a testület vezetőjének munkáját alapjaiban meg kell határozza.

Mint arra az előző fejezetben már utalás történt, a jelen pályázatot megalapozó jogszabályváltozást lehetővé tevő Módtv. az *igazságszolgáltatás egysége alkotmányos alapelvének* érvényesülése érdekében nemcsak a munkaügyi és közigazgatási ítélkezés rendes bírói szervezetbe történő integrálásával, hanem a jogegység biztosítása eszközeinek újraszabályozásával is eleget kíván tenni.

Ennek érdekében az 1997. évi, valamint a jelenlegi Bszi. által bevezetett jogegységesítő eszközöket / jogegységi határozat, kollégiumi vélemény, bírósági joggyakorlat elemző csoport összefoglaló véleménye, elvi bírósági határozat, elvi bírósági döntés - 27. § (1) bekezdés, 24. § (1) bekezdés c, d, e, pont/ a jogalkotó módosította.

E körben a felek közreműködése nélküli jogegységesítő módszerek visszaszorítása érdekében megszünteti az elvi döntés és az elvi határozat kiadásának a lehetőségét.

Mindezen túl a módosítással beiktatott Bszi. új 27/A. § kimondja, hogy bírói testületek, bírósági vezetők, illetve bírák tanácskozása nevében nem tehető közzé olyan jogértelmezési célú állásfoglalás, amelynek meghozatalára a törvény nem ad felhatalmazást.

A Bszi. 41/A-41/C §-ának beiktatásával egy új rendkívüli perorvoslatot, a jogegységi panaszt vezet be.

Ekként a jogegységi funkció Kúria általi gyakorlásához rendelkezésre álló eszköztár a jogegységi határozatra, a kollégiumi véleményre, és a bírósági joggyakorlat elemző csoportok összefoglaló véleményére szűkül a jogegységi panasszal kibővülten.

A jogegységesítés további erősítése érdekében a Módtv. általános indokolása, valamint a 65-74. §-okhoz fűzött részletes indokolás az alábbiakat tartalmazza: „Az egységes és az Alaptörvénnyel összhangban álló joggyakorlatot elsősorban nem igazgatási eszközök, hanem a Kúria döntéseinek kötelező ereje biztosítja, mert így a jogorvoslat során gyorsan elérhető az eredmény. *A korlátozott precedensrendszer*, amely eredetileg az angolszász jogban jelent meg, de egyre jobban áthatja a kontinentális jogrendszereket is, a jogegység biztosításának alkotmányos, gyors és hatékony eszköze.”.

A fenti jogalkotói cél ugyan a Bszi. módosításban normaszinten külön nem nyert megfogalmazást, de a Pp. 346. § (5) bekezdését – ítéletek jogi indokolása – módosító Módtv. 185. §-a tételes szabályként rögzíti, hogy a jogi indokolásnak tartalmazni kell azokat az okokat is, amelyek miatt a bíróság jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok gyűjteményében közzétett határozatától (a továbbiakban: Kúria közzétett határozata), vagy az arra irányuló indítványt elutasította.”. Mivel ez a szakasz – rendszertani elhelyezkedése miatt – az elsőfokú és a perorvoslati bíróságokra is vonatkozik, mindegyik bíróság köteles ennek eleget tenni. Az idézett jogszabályhely, továbbá az Alaptörvény 28. cikkében a bíróságok jogalkalmazása során követendő értelmezési alapelv második mondata („A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban jogszabály preambuluma, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni”) alapján egyértelműen kijelenthető, hogy a korlátozott precedensrendszer bevezetésére irányuló jogalkotói akarat immáron tételes szabályozást nyert.

Mindezek alapján a kollégiumnak és a kollégiumvezetőnek a Kúria jogegységesítő szerepének elősegítése körében fennálló feladatai is felértékelődnek.

III. Vezetési elvek

Az igazságszolgáltatással szembeni elsődleges elvárás, hogy a bíróságok a döntéseiket egységes jogalkalmazási gyakorlatot folytatva, észszerű időn belül hozzák meg. E követelménynek való megfelelés vagy annak hiánya alapvetően befolyásolja a bírakkal szembeni közvélekedést, az igazságszolgáltatás iránti bizalom erősödését vagy gyengülését.

Kinevezésem esetén kollégiumvezetőként elsődleges feladatomban az egységes jogalkalmazási gyakorlatot tekintem. Ennek érvényesülése érdekében kiemelt jelentőségűnek tartom a bírák aktív közreműködését a jogalkalmazási problémák megvitatásában, megoldásában. Az egységes álláspont kialakítása céljából elsődlegesen a szakmai, bírói fórumokat, értekezleteket részesíteném előnyben.

Kollégiumvezetői munkámat a demokratikus vezetői stílus mentén gondolom megvalósítani, tiszteletben tartva a bírói függetlenséget, támaszkodni kívánok a bírák kezdeményező készségére, tapasztalataira, véleményére, javaslataira. A „kollégiumvezető” számomra a kollégiumnak egy olyan tagját jelenti, akinek munkája, tevékenysége a „primus inter pares” elvének keretei között értelmezhető.

IV. Szakmai célkitűzések

A II. pontban ismertetett jogszabályi környezethez és a stratégiai célkitűzésekhez igazodva, azokra figyelemmel az elképzeléseimet az alábbiakban vázolom.

1. A jogegységesítés érdekében kifejtett tevékenység

Mint arra már utalás történt a Módtv. jelentősen „átrendezte” az igazságszolgáltatás egységei alkotmányos alapelve tételes szabályaival kapcsolatos - a kollégiumvezető és a kollégium feladatait is részben átértékelő, a pályázatomban a jogegységi funkció kitüntetett szerepét indokoló - joganyagot, mely *változások és az abból levonható következtetések* röviden az alábbiakban összegezhetőek:

Egyrészt a munkaügyi ítélezés a későbbiekben nem külön bírósági, hanem rendes bírósági keretek között zajlik, elsőfokú bíróságként – a Pp. által általános hatáskörű bíróságként megjelölt – törvényszékeken, fellebbviteli bíróságként az ítéletáblákon. Másrészt az ítélezési gyakorlat egységesítése érdekében a törvénymódosítás négy lényeges változtatást hajt végre.

A Bszi. új 27/A. §-a kimondja, hogy bírói testület, bírósági vezetők, illetve a bírák tanácskozása nevében *nem tehető közzé (!)* olyan jogértelmezési célú állásfoglalás, amelynek meghozatalára a törvény nem ad felhatalmazást.

A Kúria jogegységesítő funkciója eszközeként az elvi döntés és az elvi határozat kiadásának a lehetősége megszűnik. /E körben megjegyzendő, hogy a Kúria kollégiumai közül a közigazgatási és munkaügyi kollégium élt 2012-2018. között a leggyakrabban ezen eszközzel (357 elvi bírósági határozat, 43 elvi bírósági döntés – míg a büntetőkollégium: 124 elvi bírósági határozat, 61 elvi bírósági döntés; polgári kollégium: 63 elvi bírósági határozat, 39. elvi döntés)/

A felek közreműködése nélküli jogegységesítő módszerek visszaszorítása mellett a jogegység erősítése érdekében a jogegységi panasz eljárást vezeti be, amelynek azonban csak kúriai határozattal szemben van helye.

A korlátozott precedensrendszer bevezetése.

A szervezeti változás következménye - miután a közigazgatási és munkaügyi bíróságok megszűnnek – hogy a munkaügyi ítélkezés a jövőben elsőfokon a törvényszéken, másodfokon az ítélőtáblán történik, ezért munkaügyi kollégiumok mind a törvényszéken, mind az ítélőtáblán működnek azzal, hogy a törvényszéki munkaügyi kollégium összevonható más, a törvényben meghatározott kollégiummal. Ezzel együtt viszont a Kúria Közigazgatási és Munkaügyi Kollégiuma megszűnik, azonban a Bszi. módosított 24. § (2) bekezdése alapján szakági részkollégium létesíthető, melyre reményeim szerint sor fog kerülni. Kérdés, hogy a Kúria - minden bizonnyal létesítendő - munkaügyi részkollégiuma hozhat-e kollégiumi véleményt vagy pedig a munkaügyi tárgyú vitás jogalkalmazási kérdésekben a jövőben polgári kollégiumi vélemény születik. A Bszi. új 27. § (1) bekezdésének, továbbá 24. § (2) bekezdésének szöveghű értelmezése alapján az utóbbi megállapítás látszik indokoltnak.

Mindezek ismeretében várhatóan felértékelődik az ítélőtáblai kollégiumvezetőnek az ítélkezés egységének biztosítás érdekében a Bszi. 26. § (1), (2) bekezdés b), c) pontja, továbbá 27. § (2) bekezdésében rögzített szerepe.

A kollégiumvezetőnek kiemelten ügyelnie kell arra, hogy azonos tényállás mellett a jogértelmezés alapján két ellentétes tartalmú döntés a szakmai irányítása alá tartozó bíróságokon lehetőség szerint ne szülessen. Az ítélőtáblai kollégiumvezető a Szegedi Ítélőtáblán egyúttal ítélkező bíróként a tanácselnöki feladatokat is ellátja, így a Bjt. 26. § (1) bekezdésében rögzített feladatkör („ítélkezés folyamatos figyelemmel kísérése”) közvetlenül gyakorolható. Amennyiben ez nem valósul meg, úgy ennek eszköze lehet a tanácselnöki feljegyzések rendszeres nyomon követése és annak megkövetelése, hogy a tanácselnöki feljegyzés megfelelő rovatában a jogegységesítésre vonatkozó észrevételek is feltüntetésre kerüljenek.

A Pp. - a határozatok jogi indokolásának – módosított rendelkezéseire tekintettel szükséges a határozattal szembeni megváltozott tartalmi követelményekre történő figyelemfelhíváson túl azok betartásának ellenőrzése is.

Mindezek mellett elengedhetetlen az ítélőtábla munkaügyi bíráival, továbbá az illetékességi terület alá tartozó törvényszékek munkaügyi ügyszakban ítélkező bíráival történő folyamatos kommunikáció is. Ennek eszközeként a regionális kollégium eddigi működése során kialakított víbe felületet tartom a legalkalmasabbnak – azt a továbbiakban is használni kívánom.

2. A magas színvonalú ítélkezés

Ahogy már korábban kifejtettem a kollégium működésében a jogszabálmódosításra figyelemmel elsődlegesen a bírói értekezletek, tanácskozások megtartására helyezném a hangsúlyt.

A tanácselnöki feljegyzések ismertetésének eddig kialakult gyakorlatán változtatni kívánok, be kell vezetni a rendszeresen visszatérő, személyes találkozást igénylő tanácselnöki feljegyzés ismertetéseket az egyes törvényszékeken. Ez egyúttal visszatérő, folyamatos szakmai konzultációt is jelenthet, így azt a tudásmegosztás lényeges elemének tekintem.

A másodfokú ítélkezés szükségszerű fóruma a bírói utánpótlás nevelésének. Ezért fontosnak tartom, hogy a törvényszéki bírák hosszabb időt tölthessenek kirendeléssel az ítélőtáblán, elsajátítva a fellebbezési eljárás, illetve a másodfokú szemlélet sajátosságait. A kirendelések alkalmasak az emberi erőforrások optimális hasznosítására rövid- és hosszútávon egyaránt.

A kevesebb gyakorlattal és szakmai tapasztalattal rendelkező bírák szakmai fejlődése érdekében mind az instruktor bírói, mind a mentor bírói rendszert kiemelten fontosnak ítélem, azt erősíteni kívánom.

A szakirodalom, szacikkek folyamatos figyelemmel kísérése és a munkaügyi ügyszakban ítélkező bírák ezzel kapcsolatos tájékoztatása – a vibe felületen keresztül, megőrizve a regionális kollégium ezzel kapcsolatos gyakorlatát – szintén kiemelt célkitűzéseim között szerepel.

A bírák képzésén túl a fogalmazók és titkárok képzésére is nagy hangsúlyt kell fordítani. E körben a törvényszékeken működő magas presztizsű fogalmazóképzés mellett a fogalmazók, illetőleg az ügyszak iránt érdeklődő titkárok ítélőtáblára történő kirendelését is kívánatosnak tartom a helyi képzések döntő arányának és fontosságának hangsúlyozása és megtartása mellett.

A munkaügyi ügyszak sajátosságaira is tekintettel kifejezetten támogatom az Európai Jogi Szaktanácsadó Hálózat szaktanácsadóinak, vagy más az uniós jogban jártas bíró kollegáknak, egyetemi oktatóknak a kollégium munkájában való rendszeres közreműködését, megkeresés alapján előadások, referátumok tartását.

3. A képzési rendszer fejlesztése

Minőségi ítélkezésről akkor beszélhetünk, ha az igazságszolgáltatási tevékenység eredményeként törvényes és megalapozott döntés születik. Ennek a bírói munka csak akkor felel meg ha a bíró a megszerzett ismereteit frissen tartja, a jogszabályi változásokat folyamatosan követi, nem elégzik meg a gyakorlatára alapított rutin ítélkezéssel. Ennek megteremtéséhez csak a folyamatos szakirányú képzés nyújthat megfelelő alapot.

Az ítélkezés anyagi jogi alapjait megteremtő kódex hatályba lépése, az eljárást kialakító törvény alkalmazásának kezdő időpontja óta eltelt idő túlnyomórészt csak a jogalkalmazási problémák felismerésére, az azokra adandó megoldási kísérletek számbavételére volt elegendő. Ezt magam is tapasztaltam a központi és regionális képzések oktatójaként, a Pp. hatályba lépését követően tartott képzők képzése workshop moderátoraként. Ezért kiemelt feladatnak tartom a napi ítélkezés által felszínre hozott anyagi, jogi, eljárásjogi kérdések összegyűjtését, megvitatását, az azokra történő válaszok kidolgozását.

Az uniós jogi normák is felvetnek olyan elsősorban eljárásjogi (joghatóság, kézbesítés, bizonyítás, anyagi jog beszerzése, adatvédelem, stb.) problémákat amelyek megoldása, gyakorlatban történő alkalmazása egy bíró számára külső segítség nélkül nehéz feladat. A felek a polgári, gazdasági, munkaügyi jogvitáikban egyre gyakrabban hivatkoznak az EU Alapjogi Chartájára, különösen akkor, ha jogalapként más uniós jogszabályt is megjelölnek, hiszen a Charta az uniós jog alkalmazása és végrehajtása során - így pl. a hátrányos megkülönböztetés tilalmának, a tisztességes eljáráshoz való jognak az érvényesítése, egyes alapjogok összeütközése folytáni érdekmérlegelés esetén- alkalmazandó. Az uniós jogi szaktudás szervezett keretek közötti átadása, megismertetése szintén megkerülhetetlen.

A képzések *elsődleges szintje* a regionális, azaz a táblabírói szint. A regionális képzések megszervezésénél kiemelten számítok a polgári kollégiummal történő együttműködésre, az előzőekben vázolt képzési területeken történő együttműködésre.

A módszertanban a frontális előadások mellett (vagy inkább helyett) az interaktív kiscsoportos képzéseket részesíteném előnyben, a résztvevők aktív közreműködését elősegítendő. Mind az eljárásjog (pl. az anyagi pervezetés, határozatokkal szembeni megváltozott tartalmi követelmények, stb.), mind az anyagi jog (pl.: a kártérítés módja, mértéke, érvénytelenség, stb.) számtalan olyan jogalkalmazási problémát vet fel, melyet a bíró kollégák egyedül nem biztos, hogy meg tudnak oldani, a közös megoldások megkeresése a tudásátadáson át a jogegység irányába is hat.

A fentebb ismertetett uniós jogi problémák felismerése, a gyakorlat elsajátítása, az alapjogi gondolkodás fejlesztése szintén ügyszaktól független, módszerében a workshop és a frontális előadás elemei jobban keverhetők.

Ez természetesen nem jelenti azt, hogy ne lenne szükség a munkajogi ítélkezés jellemzően munkajogi szabályainak értelmezésére, azok gyakorlatban történő alkalmazásának bemutatására. Ebben a körben a társkollégiumokkal történő együttműködés jegyében az e-learning képzési forma is bevezethető.

A regionális képzések mellett a központi képzéseket, a kollégák azon történő részvételét, oktatói szerepének erősítését is kiemelten fontosnak tartom. A minőségi ítélkezés megteremtése nélkülözhetetlen eszközének tekintem a kollégiumi tagok központi szakmai továbbképzéseken, konferenciákon való legalább évente egyszeri kötelező részvételét. Helyesnek és fenntartandónak tartom a központi képzési tervben évek óta szereplő munkaügyi ítélkezéssel kapcsolatos Kúriai napok megtartását, melyen a részvételen túl oktatóként is szívesen részt vennék és erre kollegáimat is sarkallnám.

Fontosnak tartom a régió bírái külföldi konferenciákon történő részvételének támogatását, segítségét.

Szeged egyetemi város. Ezért a képzésfejlesztés terén azt a helyzeti előnyt, amelyet a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának jelenléte jelent, mindenképpen ki kell használni. Ezért kinevezésem esetén képzésszervezőként is szeretnék kapcsolatot kialakítani az SZTE ÁJTK Nemzetközi Jogi és Európa Jogi Tanszékével, Munkajogi és Szociális Jogi Tanszékével, továbbá a Civilisztikai Tudományok Intézetével és – pl. az alapjogi ismeretek elmélyítése körében – az egyetemi oktatóként „anyatanszékemnek” tekintett Alkotmányjogi Tanszékkel is.

A bírák képzésén túl a fogalmazók és titkárok képzésére is nagy hangsúlyt kell fordítani, ezek elsődleges terepe azonban a törvényszék kell hogy maradjon. A törvényszéki fogalmazóképzés szakági szakmai felügyeletében azonban a táblakollégiumnak van szerepe, a képzésben erre irányuló felkérésre részt vennék.

4. Az ítélkezés hatékonysága, időszerűség

Az ítélőtábla munkaügyi kollégiumainak felállítását megelőzően a dél-alföldi régióban a Dél-alföldi Közigazgatási és Munkaügyi Regionális Kollégium illetékességi területéhez csak Bács-Kiskun, Csongrád és Békés megye tartozott, míg a Szegedi Ítélőtábla Munkaügyi Kollégiumának illetékességi területe – az ítélőtábla általános illetékességi területével egyezően – négy megyére, azaz a fent felsorolt három megyén túl Jász-Nagykun-Szolnok megyére is kiterjed.

A Módtv. 143. § (2) bekezdésével beiktatott Bjt. 232/E. § (1) bekezdés átmeneti rendelkezései szerint a közigazgatási és munkaügyi regionális kollégium tagjai az OBH Elnökéhez intézett nyilatkozatban kérhetik a közigazgatási ügyben eljáró törvényszékre történő áthelyezésüket,

legkésőbb 2020. február 20. napjáig. A 232/N. § (3) bekezdése szerint a nyilatkozatot nem tevő bíró szolgálati viszonya változatlan marad azzal, hogy a közigazgatási és munkaügyi bíróságon ítélező bírót 2020. március 10. napjáig a törvényszék elnöke 2020. április 1-jei hatállyal a korábbi álláshelye szerinti törvényszékre osztja be. Ha a bíró nem rendelkezik a munkaügyi ügyek intézéséhez szükséges kijelöléssel, a törvényszék elnöke a beosztással egyidejűleg javaslatot tesz az OBH Elnöke felé a bíró kijelölésére.

A fentiekből következően létszámhelyzet a pályázat elkészítéskori pontos ismeretének hiányában csak az ügyforgalmi adatok ismertetésére és abból történő következtetések levonására van lehetőség. A négy megyére vonatkozó adatokat az országos statisztikai adatokból kérdeztem le, megyékre vonatkozó, a peres ügyek időtartamára vonatkozó kimutatás nincs.

A Szegedi Ítéltábla munkaügyi illetékességi területébe tartozó négy törvényszék munkaügyi és közigazgatási ügyszakában az ügyforgalmi adatok a 2017., 2018., 2019. évre az alábbiak szerint alakultak:

Ügyforgalmi adatok

Csongrád megye		2017. év			2018. év			2019. év		
		Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
Munkaügy	peres	481	419	242	273	409	106	208	239	72
	nemperes	52	48	4	16	18	2	12	10	4
Közigazgatási	peres	609	602	138	886	811	213	895	937	170
	nemperes	358	364	23	73	94	2	91	91	2
Munkaügy	peres	70	71	13	65	71	7	30	35	2
	nemperes	16	16	1	16	16	1	12	10	4
Közigazgatási	peres	9	13	3	1	4	0	0	0	0
	nemperes	43	53	6	2	8	0	0	0	0

Bács - Kiskun megye		2017. év			2018. év			2019. év		
		Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
Munkaügy	peres	549	556	310	220	411	119	156	217	55
	nemperes	42	43	1	3	3	1	14	15	0
Közigazgatási	peres	518	478	200	211	338	73	140	181	32
	nemperes	163	169	13	32	44	1	18	19	0
Munkaügy	peres	55	67	20	19	36	3	31	29	5
	nemperes	14	13	1	11	12	0	14	15	0
Közigazgatási	peres	33	44	8	7	15	0	0	0	0
	nemperes	50	50	5	24	29	0	0	0	0

		2017. év			2018. év			2019. év		
		Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
Munkaügy	peres	395	384	90	183	201	72	140	178	34
	nemperes	34	34	1	7	8	0	1	1	0
Közigazgatási	peres	219	274	81	128	161	48	107	116	38
	nemperes	82	88	11	27	37	1	15	16	0
Munkaügy	peres	124	100	40	51	88	3	28	30	1
	nemperes	24	24	0	13	13	0	1	1	0
Közigazgatási	peres	7	14	0	1	1	0	0	0	0
	nemperes	24	25	2	4	6	0	0	0	0

		2017. év			2018. év			2019. év		
		Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt	Érkezett	Befejezett	Folyamatban maradt
Munkaügy	peres	393	433	210	157	266	101	222	249	72
	nemperes	56	57	2	26	27	1	44	44	1
Közigazgatási	peres	323	339	124	155	227	52	112	133	30
	nemperes	88	79	11	39	50	0	18	18	0
Munkaügy	peres	72	60	43	52	66	29	82	61	50
	nemperes	16	20	3	9	10	2	44	44	1
Közigazgatási	peres	19	10	15	1	16	0	0	0	0
	nemperes	40	37	8	6	14	0	0	0	0

Az ügyforgalmi adatokból megállapítható, hogy az első fokra érkezett munkaügyi peres és nemperes ügyek számának jelentős csökkenése tapasztalható 2017-2019. között (azzal a megjegyzéssel, hogy Jász-Nagykun-Szolnok megyében az elsőfokú peres és nemperes ügyérkezés 2018-hoz képest 2019. évben nőtt, azonban a 2017-es évhez viszonyítottna a csökkenés itt is közel 50 %).

A legszembetűnőbb változás a 2017. és a 2018. év összehasonlításából tűnik ki. Ennek elsődleges oka a közszolgálati jogvitákkal kapcsolatos hatásköri változásban keresendő. Az ügyszám szignifikáns csökkenése ezen túl álláspontom szerint összefüggésbe hozható a munkaerő-piaci helyzet munkavállalók számára történő kedvező változásával, továbbá a Polgári Perrendtartás hatályba lépésével is.

Ami az első fokon folyamatban maradt ügyek számát illeti, szembetűnő, hogy a 2017-es évhez képest Csongrád, Békés és Jász-Nagykun-Szolnok megyében a folyamatban lévő ügyek száma kb. 1/3-ára, míg Bács-Kiskun megyében több mint 1/5-ére esett vissza.

Mindezen kedvező ügyforgalmi adatok alapján az a megállapítás tehető, hogy – amennyiben a létszámadatok a jelenlegi tényleges ügyszakban történő ítélkezésnek megfelelően alakulnak – ügy leterheltség nem képezheti akadályát a minőség további javításának.

A jelenlegi ügyforgalmi helyzetből az is következik, hogy a két éven túli ügyek haladéktalan befejezése indokolt, ezért első intézkedéseim között szerepel a két éven túli ügyek felülvizsgálata és azok mielőbbi befejeztetése.

A másodfokú ügyérkezésre az elsőfokú érkezéshez hasonló megállapítások tehetők. A folyamatban lévő másodfokú peres és nemperes ügyek száma Csongrád, Bács-Kiskun és Békés megyében is jelentős visszaesést mutat, míg Jász-Nagykun-Szolnok megyében 2017. és 2019. év között nincs jelentős változás. Az is megállapítható, hogy – az ítélőtáblák munkaügyi kollégiumának elméletben 2020. január 1-jén történő felállítása esetén – az ítélőtáblán folyamatban lévő másodfokú ügyek száma peres ügyszakban 58 db, nemperes ügyszakban 5 db lett volna, mely adatok az év első három hónapjában – a pozitív tendenciák folytatódásának vélelmezése mellett – jelentősen nem változhatnak. Ezen ügymennyiség a fellebbviteli munkaügyi tanács számára is kötelezővé teszi az időszerűséget, mely a vezetésem alatt álló másodfokú tanács statisztikai adatai ismeretében Csongrád megyében eddig is megvalósult.

5. Belső és külső kommunikáció, együttműködés

A kollégium szakmai munkájában számítok az ügyszakban dolgozó valamennyi bíróra, bírósági titkára. A felvetődő anyagi jogi jogkérdések értelmezésével kapcsolatos gyakorlat kialakítása során fontosnak tartom minden kollégám véleménye, szakmai álláspontja megismerését, az általam készített előterjesztések hatékony véleményezését is igénylem.

A jogszabályváltozásokra folyamatosan, elektronikus úton hívom fel a figyelmüket, ezeket félévente szerkesztett formában elektronikus úton a vibe felületen összefoglaló formában közzétenném.

A kollégiumi tagok szakmai publikációit, külföldi tanulmányúton résztvevő kollégáink élménybeszámolóit a fenti felületen is megjeleníteném, azok kollégiumi ülések, szakmai tanácskozások rendszeres témái is lehetnek.

Szoros szakmai együttműködést tervezek nemcsak az illetékességi terület alá tartozó törvényszékek polgári-munkaügyi kollégiumaival, hanem a Szegedi Törvényszéken felállítandó közigazgatási kollégiummal is, hiszen a 2018-as eljárásjogi reform részeként a munkavégzésre irányuló jogviszonyokból eredő jogviták egy részének elintézése immáron a közigazgatási ügyszakban eljáró bíróság hatáskörébe tartozik.

Kiemelten fontosnak tartom a Szegedi Ítélőtábla Polgári Kollégiumával való rendszeres és hatékony munkakapcsolat kialakítását, közös tanácskozások, kollégiumi ülések tartását. A két ügyszakot nem csak a közös eljárási szabályok hanem - az Mt. szabályozási elveiből is következően - az anyagi jog közös gyökerei és részbeni egyezősége is összeköti.

Az újonnan felállítandó társkollégiumokkal, továbbá a Kúria munkaügyi ügyszakával (részkollégiumával) való rendszeres kapcsolat kialakítása a vázolt szakmai célok elérése érdekében elengedhetetlen.

Kiemelten kell kezelni a sajtóval való kapcsolattartás kérdését, szem előtt tartva, hogy a média a bíróság megítélésére és akár a bírák napi munkájára is jelentős hatással bír. Ezért kiemelt bírósági érdeknek tekintem a bíróság működéséről, ítélkező tevékenységéről történő hiteles, pontos és gyors tájékoztatást, ami az igazságszolgáltatásba vetett bizalom – Bszi. általános indokolásában megfogalmazott – megerősítéséhez is szükséges. Ez szoros együttműködést kíván az Ítéltábla elnökével és sajtótitkárával.

V. Az ítélőtábla munkaügyi kollégiumának működésével kapcsolatos tervek, célkitűzések

A pályázatom részletesen tartalmazza az újonnan felállítandó kollégium működésével kapcsolatos hosszú távú elképzeléseimet, elérni kívánt céljaimat, melyek megvalósulásáért bírósági vezetőként felelősséggel, beszámolási kötelezettséggel tartozom.

A kollégium felállításával, az új szervezeti struktúrával kapcsolatos rövid távú feladatokat az alábbiakban látom:

Az ítélőtábla munkaügyi kollégiumának felállítását követően első feladat a kollégium ügyrendjének elfogadása. Fontos az informatikai rendszer kiépítése, fejlesztése, a Szolnoki Törvényszék ebbe történő integrálása a régió területén működő bírák közötti kommunikáció megteremtése céljából. Az ítélkezés zökkenőmentességének biztosítása érdekében kiemelt figyelmet kell fordítani a folyamatban lévő ügyek átvételére, azok ellenőrzésére.

Célszerű lenne minél korábban felvenni a kapcsolatot az SZTE ÁJTK pályázatban részletesen körülírt tanszékeivel, intézeteivel, a képzésben történő hosszú távú részvétel és annak ütemezése, elvei lefektetése mellett.

A kollégium és az illetékességi területén működő törvényszékek ítélkezésében mint az a pályázatomból kiderül, elsődleges célom a jogegység megteremtésének elősegítése. Szükséges ezzel kapcsolatosan az átalakulóban lévő jogegységi funkcióval kapcsolatos szakmai konzultáció tartása, az ezzel kapcsolatosan kialakulni látszó szakmai álláspontok ismertetése. Az eltérő jogalkalmazói gyakorlat, a ratio decidendi erejével bíró döntések rendszeresen a vibe felületen (pl. Ítéltáblai füzetek elnevezéssel) a kollégium felállításától gyűjtésre és rendszeresen visszatérően közzétételre kerülhetnek.

A kollégiumvezetői feladatok ellátásakor mind a napi ügyek intézésében, mind a hosszú távú döntések meghozatalakor humánusan, a munkatársaim érdekeit figyelembe véve, a szakmai szabályoknak megfelelően kívánok eljárni. Célom, hogy a Szegedi Ítéltábla Munkaügyi Kollégiuma a Szegedi Ítéltábla hagyományaihoz felnőve a bírósági szervezet egyik legjobban működő és teljesítő kollégiuma legyen.

Kérem ehhez Tisztelt Elnök Úr támogatását.

Szeged, 2020. február 19.

Dr. Komáromi Zoltán Attila
pályázó

